

**FACULTATEA DE ECONOMIE ȘI ADMINISTRAREA
AFACERILOR**

ȘCOALA DOCTORALĂ ÎN ȘTIINȚE SOCIO-UMANE

Domeniul: ECONOMIE

VOLUMUL VI

CERCETĂRI DOCTORALE ÎN ECONOMIE

**EDITURA UNIVERSITARIA
Craiova, 2014**

CERCETĂRI DOCTORALE ÎN ECONOMIE

A.I. Cuza, Nr. 13, Craiova, 200585, România

Volumul **Cercetări doctorale în economie** este editat de către Școala Doctorală în Științe Socio-Umane, domeniul **Economie**, din cadrul Facultății de Economie și Administrarea Afacerilor, Universitatea din Craiova. Răspunderea pentru conținutul textelor revine autorilor.

COLEGIUL DE REDACȚIE

Prof.univ.dr. Gheorghe PÎRVU - Coordonator

Universitatea din Craiova

Prof.univ.dr. Ion ROȘU HAMZESCU

Universitatea din Craiova

Conf.univ.dr. Ramona Costina PÎRVU

Universitatea din Craiova

Conf.univ.dr. Anca Vasilica TĂNASIE

Universitatea din Craiova

Lect.univ.dr. Răducu Ștefan BRATU - Secretar

Universitatea din Craiova

Copyright © 2014 Universitaria.

Toate drepturile sunt rezervate Editurii Universitaria.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Cercetări doctorale în economie / coord.: Gheorghe Pîrvu. –

Craiova : Universitaria, 2012-

vol.

ISBN 978-606-14-0424-7

Vol. 6. - 2014. - Bibliogr. - ISBN 978-606-14-0849-8

I. Pîrvu, Gheorghe (coord.)

378.046.4:33

Tehnoredactare computerizată: Bratu Răducu Ștefan

CUVÂNT ÎNAINTE

În etapa actuală, când procesul globalizării economiei mondiale aduce mutații esențiale în toate sferile de activitate, dar, mai cu seamă, în sfera economicului și a comerțului internațional, apar noi probleme de soluționat, a căror complexitate solicită cercetarea economică, în vederea găsirii de noi căi și mijloace, pentru satisfacerea actorilor implicați.

Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor, iar, în cadrul acesteia, Școala Doctorală în Științe Economice, în contextul reorganizărilor academice, desfășurate la Universitatea din Craiova, își aduce un aport important în promovarea ideilor economice prin cercetarea doctorală, ceea ce demonstrează implicarea directă a acesteia, care răspunde la problemele economice curente din țară și din străinătate.

Volumul de față, elaborat de către doctoranzii din domeniul Economie, abordează o paletă largă de probleme, între care menționăm: sistemul de piețe, echilibrul economic, concurența și competitivitatea, dezvoltarea durabilă, dezvoltarea umană, criza economică, libera circulație a forței de muncă, economia subterană, politicile UE, precum și problemele restructurării instituțiilor naționale și comunitare.

Acestea sunt doar câteva dintre domeniile de cercetare doctorală, la care se adaugă eforturile doctoranzilor, de a publica cărți și articole în limbi de circulație internațională, în reviste și la edituri recunoscute pe plan internațional, prin care se asigură valorificarea și promovarea rezultatelor cercetării derulate de către doctoranzi.

Volumul de față constituie o reușită, întrucât acesta ține de aspectele teoretice și practice ale cercetărilor economice prin doctorat și, mai mult, implică doctoranzii în activități de cercetare, ceea ce le permite să-și pună în valoare creativitatea, să evidențieze impactul noului în cercetare și obținerea de performanțe.

Prof.univ.dr. Gheorghe Pîrvu

POLITICA DE COEZIUNE ECONOMICĂ ȘI SOCIALĂ – OBJECTIVE ȘI PROVOCĂRI

Drd. Totîlcă Adriana

Universitatea din Craiova

Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor

Abstract. *Uniunea Europeană susține coeziunea, prin: dezvoltarea armonioasă și durabilă, extinderea ocupării forței de muncă, investițiile în resursa umană, protejarea mediului înconjurător, excluderea inegalităților și promovarea șanselor egale, pentru toți cetățenii. O prioritate a Uniunii Europene o constituie micșorarea discrepanțelor economico-sociale, atât între statele membre, cât și între regiuni. Politica de coeziune are, ca scop final, funcționarea optimă a Pieței Comune și nivelul ridicat de competitivitate al economiei europene, la nivel mondial.*

Cuvinte cheie: *discrepanțe, inegalități, coeziune, fonduri europene.*

Anul 1988 a însemnat, pentru Uniunea Europeană, o puternică victorie, prin realizarea convergenței economice și sociale. S-au înregistrat majorări semnificative, în ceea ce privește creșterea economică, de către state, precum: Grecia, Spania, Irlanda, Portugalia, ca beneficiare ale politicii de coeziune. Grecia a micșorat decalajul față de celelalte 27 de state ale Uniunii Europene, în perioada 1995-2005, ajungând de la 74% la 88% din media U.E. a PIB/cap de locuitor. Nivelul de creștere, înregistrat de către Spania, a fost de la 91% la 102%, iar Irlanda a ajuns la 145% din media U.E., pornind de la 102%.¹

În intervalul de timp 1995-2004, s-a înregistrat o scădere a numărului regiunilor, cu un PIB/cap de locuitor, sub 75% din media UE, de la 78 la 70, iar în ceea ce privește regiunile, care înregistrau un PIB/cap de locuitor, sub 50% din media UE, numărul acestora a scăzut, de la 39 la 32.

Inegalitățile manifestate între statele membre își au rădăcinile în diferențele existente, în ceea ce privește²:

- Infrastructura;
- Calitatea mediului înconjurător;
- Șomajul;
- Mărimea afacerilor;

¹ Al patrulea raport privind coeziunea economică și socială, COM (2007) 273, Final.

² Broșură, Centru de Informare pentru Instrumente Structurale, Instrumentele structurale și oportunități de dezvoltare pentru România, 03.04.2012, http://www.fonduri-ue.ro/res/filepicker_users/cd25a597fd-62/bi/Brosura.CIIS_03.04.2012.pdf.

- Tehnica inovativă și utilizarea acesteia în afaceri.

Din Tabelul 1.1., se observă că se înregistrează disparități importante, atât între statele membre, cât și între regiuni, în ceea ce privește gradul de dezvoltare economică. Aceste decalaje s-au manifestat și ca urmare a aderării, în 2004, a celor 10 noi state. Se remarcă faptul că 61% din populația Uniunii Europene trăiește în regiuni cu un PIB/cap de locuitor mai mic decât 50% din PIB/cap de locuitor mediu european.

Tabelul nr. 1.1.

PIB/cap de locuitor în anul 2004 (U.E. 27)

Cele mai bogate regiuni – PIB/cap de locuitor			Cele mai sărace regiuni – PIB/cap de locuitor		
1	Inner London (UK)	303	1	Nord-Est (RO)	24
2	Luxembourg (LU)	251	2	Severozapaden (BG)	26
3	Bruxelles (BE)	248	3	Yuzhen tsentralen (BG)	26
4	Hamburg (DE)	195	4	Severen tsentralen(BG)	26
5	Wien (AT)	180	5	Sud-Muntenia (RO)	28
6	Île de France (FR)	175	6	Sud-Vest Oltenia (RO)	29
7	Berkshire, Buckinghamshire & Oxfordshire (UK)	174	7	Severoiztochen (BG)	29
8	Oberbayern (DE)	169	8	Yugoiztochen (BG)	30
9	Stockholm (SE)	166	9	Sud-Est (RO)	31
10	Utrecht (NL)	158	10	Nord-Vest (RO)	33
11	Darmstadt (DE)	157	11	Lubelskie (PL)	35
12	Praha (CZ)	157	12	Podkarpackie (PL)	35
13	Southern & Eastern (IE)	157	13	Centru (RO)	35
14	Bremen (DE)	156	14	Podlaskie (PL)	38
15	North Eastern Scotland (UK)	154	15	Vest (RO)	39

Sursa: Eurostat, 19.02.2007

O prioritate a Uniunii Europene o constituie micșorarea discrepanțelor economico-sociale, atât între statele membre, cât și între regiuni. În perioada 2007-2013, bugetul destinat politicii sociale (aproximativ 35% din bugetul Uniunii Europene) s-a situat la nivelul sumei de 336,1 miliarde de euro, politica de coeziune situându-se pe locul al doilea, între politicile comunitare, după politica agricolă comună. Politica de coeziune are, ca scop final, funcționarea optimă a Pieței Comune și nivelul ridicat de competitivitate al economiei europene, la nivel mondial.

În cadrul Agendei 2000, Comisia Europeană a recomandat o nouă perspectivă financiară în perioada 2000-2006, coroborată cu o nouă reformă a fondurilor structurale.

În acest sens, s-a urmărit:

- Restrângerea geografică, doar 35-40% din populația U.E. beneficiind de Fondurile Structurale, accentul punându-se pe eficiența în utilizare;
- Restrângerea financiară, 2/3 din resursele Fondurilor Structurale fiind alocate Obiectivului 1 (Tabelul 2.2.);
- Restrângerea obiectivelor, iar în locul celor 6 obiective, existente înainte de 2000, s-au formulat 3 obiective prioritare.

Obiectivul 1 a urmărit regiunile rămase în urmă (PIB/cap de locuitor, sub nivelul de 75% din media U.E.) și regiunile îndepărtate, Fondurile Structurale, destinate finanțării acestui obiectiv, fiind reprezentate de către FEDR, FSE, FEOGA și IFOP, fonduri ce au acoperit 20% din populația U.E..

Obiectivul 2 a vizat zonele afectate de restructurare, familiarizarea cu un nou sistem de producție, reprezentat de către zonele monoindustriale și de către zonele preponderent agricole sau piscicole, Fondurile Structurale, destinate finanțării acestui obiectiv, fiind reprezentate de către FEDR, FSE, FEOGA și IFOP, fonduri ce au acoperit 18% din populația U.E..

Obiectivul 3 a avut în vedere dezvoltarea resurselor umane, vizând regiunile care nu au fost atinse de către obiectivele 1 și 2 și a fost finanțat prin Fondul Social European.³

Tabelul nr. 1.2.

Bugetul Fondurilor Structurale - perioada 2000-2006
(miliarde de euro – prețurile anului 1999)

	EU-15	EU+10	EU-25
Obiectivul 1	137,800	13,230	151,030
Obiectivul 2	22,040	0,120	22,160
Obiectivul 3	24,050	0,110	24,160
INTERREG	4,875	0,420	5,295
URBAN	0,700	0,000	0,700
EQUAL	2,850	0,220	3,070
LEADER	2,020	0,000	2,020
Fondul pentru pescuit	1,106	0,003	1,109
FC	18,000	7,590	25,590
Total	213,441	21,693	235,134

* FC – Fondul de coeziune

Sursa: European Commission, *Regional Policy, Working for the regions*, p. 4.

Urmărind datele din Tabelul 1.2., în ceea ce privește susținerea, prin Fondurile Structurale, a celor trei obiective, pentru perioada 2000-2006, în U.E.-15, remarcăm faptul că Obiectivul 1 a primit cea mai mare finanțare (137,800 miliarde

³ Bârzea Cezar, *Politicile și instituțiile Uniunii Europene*, Editura Corint, București, 2001, pp. 153-154

de euro), pentru celelalte obiective, 2 și 3, alocându-se fonduri mult mai mici. În U.E.-25, Obiectivul 1 beneficiază de suma de 151,030 miliarde de euro, finanțările pentru celelalte obiective, 2 și 3, situându-se la un nivel apropiat de finanțările pentru E.U.-15.

Tabelul nr. 1.3.

**Fondurile Structurale și instrumentele financiare pentru
U.E.-15 – perioada 2000-2006
(milioane euro – prețurile anului 2004)**

State membre	Obiectiv 1	Obiectiv 2	Obiectiv 3	Fondul pentru pescuit	FC	Inițiative comunitare	Total
Austria	288	740	585	0	0	395	2008
Belgia	690	486	817	33	0	231	2257
Danemarca	0	199	397	221	0	92	909
Finlanda	1008	541	442	33	0	280	2304
Franța	4201	6569	5013	254	0	1155	17192
Germania	22035	3776	5057	121	0	1775	32765
Grecia	23143	0	0	0	3388	952	27483
Irlanda	3409	0	0	0	584	183	4177
Italia	24424	2749	4129	110	0	1294	32707
Luxemburg	0	44	44	0	0	14	103
Olanda	136	861	1866	33	0	719	3615
Portugalia	21010	0	0	0	3388	741	25139
Spania	42061	2904	2363	221	12357	2162	62067
Suedia	797	431	795	66	0	307	2396
Marea Britanie	6902	5068	5046	132	0	1061	18209
E.U.-15	150104	24367	26553	1226	19717	11361	233208

* FC – Fondul de coeziune

Sursa: European Commission, *Regional Policy, Working for the regions*, p. 4.

După cum se observă din Tabelul nr. 1.3., toate cele trei obiective sunt finanțate; pentru Obiectivul 1, cea mai mare finanțare o primește Spania (42061 mil. de euro); pentru Obiectivul 2, Franța beneficiază de cea mai mare finanțare (6569 mil. de euro); iar pentru Obiectivul 3, finanțarea cea mai importantă revine Germaniei (5057 mil. de euro).

Sunt, însă, și țări care nu primesc finanțare pentru unul dintre obiective, ca, de exemplu: Danemarca, Luxemburgul (pentru Obiectivul 1); Grecia, Irlanda, Portugalia (pentru Obiectivul 2); Grecia, Irlanda, Portugalia (pentru Obiectivele 2 și 3). În ceea ce privește finanțările prin Fondul de Coeziune, se observă că sunt puține țări, care beneficiază de aceste finanțări, și anume: Grecia, Irlanda, Portugalia și Spania, cele mai multe fonduri primindu-le Spania (12357 mil. de euro).

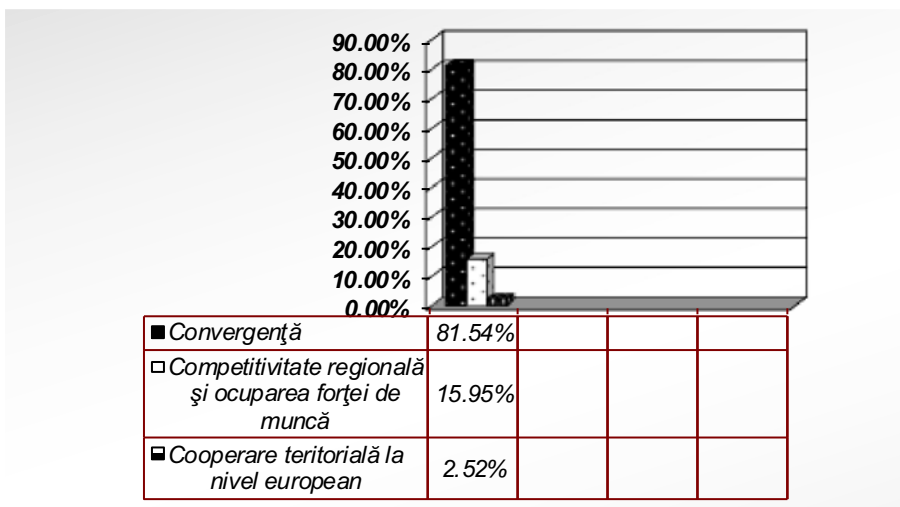

Figura nr. 1.1. Alocările financiare destinate celor trei Obiective

Sursa: Prelucrare autor, <http://www.scritube.com/economie/Politica-de-Coeziune-Economica95768.php>.

Politica de coeziune economică și socială și-a stabilit, ca obiective prioritare pentru perioada 2007-2013, reglementate prin Regulamentul Consiliului Nr. 1083/2006 din 11 iulie 2006, următoarele:

- **Convergență**

Regiunile eligibile, în cadrul acestui obiectiv, au fost regiuni “NUTS 2”, unde PIB/cap de locuitor s-a situat la un nivel mai mic decât 75% din PIB mediu din U.E. 25. În ceea ce privește eligibilitatea statelor membre, au fost finanțate, din Fondul de coeziune, cele cu un Venit Intern Brut/locuitor (VIB) mai mic de 90% din VIB mediu din U.E. 25, finanțarea acestui obiectiv realizându-se din Fondurile Structurale și de Coeziune (FEDR, FSE, FC).

- **Competitivitatea regională și ocuparea forței de muncă**

Finanțarea acestui obiectiv s-a realizat de către FEDR și FSE și s-a adresat tuturor statelor membre ale U.E. și a urmărit: competitivitatea și atractivitatea regiunilor, creșterea numărului locurilor de muncă, sporirea investițiilor și a calității acestora, promovarea societății informaționale, a spiritului întreprinzător, protecția mediului etc.. Regiunile eligibile, în cadrul acestui obiectiv, sunt cele care nu sunt cuprinse în obiectivul de convergență.

- **Cooperare teritorială la nivel european**

Prin acest obiectiv, s-a avut în vedere consolidarea cooperării transfrontaliere, pe baza unor măsuri comune locale și regionale, consolidarea cooperării transnaționale și interregionale, fiind finanțat în întregime din FEDR.

Zonele eligibile au acoperit nivelele „NUTS III” (nivel - județ), adică granițele interne ale U.E. și unele granițe externe.

Alocările financiare, destinate Obiectivului „**Convergență**”, au reprezentat 81,54% din suma alocată politicii de coeziune; Obiectivului „**Competitivitate regională și ocuparea forței de muncă**” i-au fost alocate 15,95%, iar Obiectivului „**Cooperare teritorială la nivel european**” i-au fost destinate 2,52%.

Politica de coeziune, pentru perioada 2007-2013, a avut un buget de 308,041 miliarde de euro (exprimat în prețurile din 2004) sau unul de 347 miliarde de euro (exprimat în prețurile perioadei), reprezentând o treime din bugetul european.

BIBLIOGRAFIE

1. Bârzea, Cezar – *Politicile și instituțiile Uniunii Europene*, Editura Corint, București, 2001.
2. Broșură, Centru de Informare pentru Instrumente Structurale, *Instrumentele structurale și oportunități de dezvoltare pentru România, 03.04.2012*, http://www.fonduri-ue.ro/res/filepicker_users/cd25a597fd-62/bi/Brosura.CIIS_03.04.2012.pdf.
3. COM (2007) 273, Final, *Al patrulea raport privind coeziunea economică și socială*.
4. <http://www.scribube.com/stiinta/stiinte-politice/Istoricul-policilor-sociale71186.php>, accesat la 02 martie 2014.
5. <http://www.rasfoiesc.com/legal/administratie/stiinte-politice/Conceptul-de-politica-sociala59.php>, accesat la 01 martie 2014.
6. http://ro.wikipedia.org/wiki/Politica_social%C4%83.
7. <http://www.revistacalitateavietii.ro/2007/CV-1-2-2007/8.pdf>.
8. <http://iccv.ro/oldiccv/romana/revista/rcalvit/pdf/cv2002.1.-a06.pdf>.
9. <http://doctorat.snsa.ro/sites/default/files/doctorat/ilinca%20stemat/Rezumat%20teza%20romana%20Stemat.pdf>.
10. http://www.economiesociala.net/imag/files_4/14117623864e2d25ab77f02.pdf.
11. http://beta.ier.ro/documente/formare/Politica_sociala.pdf.
12. <http://www.eufinantare.info/fondurl-social-european-fse-2014-2020.html>.
13. http://www.google.ro/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=6&cad=rja&uact=8&ved=0CFcQFjAF&url=http%3A%2F%2Fwww.adrvest.ro%2Fattach_files%2FPolitica%2520de%2520coeziune%2520a%2520UE%25201.1.doc&ei=yZwuU5yJDcncsgbWIYCIbW&usq=AFQjCNGINmEwCvXwzS8ti oekbyncu-nOBg&bvm=bv.62922401,d.Yms.

14. http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-12-661_ro.htm?locale=en.
15. http://www.adrvest.ro/attach_files/Scurt%20Istoric%20Pol%20Coez.pdf.
16. <http://www.luhan.ro/docs/Politica%20de%20coeziune%20-%20provocari%20si%20aspecte.pdf>.
17. http://www.adrvest.ro/attach_files/Conceptul%20si%20necesitatea.pdf.
18. <http://www.scribube.com/economie/Politica-de-Coeziune-Economica95768.php>.
19. http://www.fonduri-ue.ro/res/filepicker_users/cd25a597fd-62/bi/Brosura.CI-IS_03.04.2012.pdf.
20. <http://www.mae.ro/node/1623>.
21. <http://www.mae.ro/node/19272>.
22. <http://www.eufinantare.info/politica-coeziune.html>.
23. <http://www.eufinantare.info/fse.html>.
24. Eurostat, 19.02.2007.